

LIETUVA, PLATELIAI

Platelių miestelis pirmą kartą buvo paminėtas XV a. Jis yra Žemaitijos nacionalinio parko teritorijoje, kuri trykšte trykšta įvairiausiais lietuviško paveldo aspektais: tradicijomis, sena architektūra, vietiniais patiekalais, rankdarbiais ir regiono papročiais. Žemaitijos nacionaliniame parke gyvena žemaičių etnografinė grupė. Regiono pavadinimas kilo nuo jame esančio Platelių ežero, kuris yra giliausias ir didžiausias Žemaitijoje.

Gamtos paveldas

Platelių ežero apylinkėse keliautojai turi progą pasigrožėti nuostabiu kalvotu kraštovaizdžiu. Šiek tiek palypėjus, galima pasiekti apžvalgos aikštelę, nuo kurios atsiveria kvapą gniaužianti ežero, jo salų, pusiasalių ir Plokštinės miškų panorama. Šia teritorija rūpinasi Žemaitijos nacionalinis parkas, kuris saugo senus regiono miškus, vienkiemius ir ežeryną. Parkas taip pat skatina tradicinę žemdirbystę ir ekologišką turizmą.

Turistams parengti pažintiniai takai: su unikaliais regiono augalais, grybais ir gyvūnais supažindina 4,1 km ilgio Šeirės gamtos takas, o 3,2 km ilgio Plokštinės takas veda per buvusios karinės bazės teritoriją, kur susipina gamtos ir žmogaus pėdsakai. Verta paminėti ir Mikytų archeologinį kelią, kur galima pamatyti Mikytų alkakalnį, velnio pėdsakų pažymėtą mitologinį akmenį ir maldų šulinį. Eidami Paplatelės taku keliautojai gali apžiūrėti tautodailininkų sukurtas medines skulptūras. Taip pat yra specialiai vaikams suformuotas pažintinis takas.

Pietinėje miestelio pusėje yra Platelių dvaras, kurio parke auga striausias Lietuvoje Raganos uosis. Tačiau dvaras garsus ne vien šiuo medžiu – parkas pilnas gamtos paminklų, kaip antai senesnių nei 180 metų guobų ir liepų.

Besidomintiems archeologija būtina aplankyti pirmąjį tūkstantmetį siekiantį Šarnelės kaimo ir Šarnelės piliakalnio, dar vadinamo Švedkalniu, archeologinę vietovę. Tai poeto Vytauto Mačernio pamėgta senoji šventvietė.

Kultūrinės įžymybės

Plateliai žymūs savo senoviniais vienkiemiais, kaimuose aptinkama žemaitiška tautinė architektūra ir visoje nacionalinio parko teritorijoje išsibarsčiusiomis senovinėmis sodybomis.

Be senųjų ūkių ir sodybų, regionas garsus savo bažnyčiomis. Platelių miestelio ir Beržoro kaimo bažnyčios yra vieni seniausių medinių sakralinės architektūros pastatų Lietuvoje. Tarp žymiausių bažnyčių yra ir Žemaičių Kalvarijos miestelio bazilika.

Platelių lankytojų centras organizuoja iš anksto užsakomas ekskursijas į gamtos ir kultūros paveldo vietas pėsčiomis, dviračiais, valtimis, automobiliais arba autobusais. Platelių IX-XIII a. gatvelių tinklas sukelia įspūdį lyg vaikščiotum po viduramžių miestelį. Neabejotinai verta aplankyti poeto Vytauto Mačernio muziejų, taip pat gerai išsilaikiusį Beržoro kaimą, įsikūrusį šiauriniame ežero tuo pačiu pavadinimu krante, netoli Platelių miestelio. Šis kaimas taip pat išsaugojo senų gatvelių tinklą, tradicinį kraštovaizdį, medines bažnyčias ir turi vienas seniausių Lietuvoje kapinių.

© European Communities, 2008

Reproduction is authorised provided the source is acknowledged.

Plateliuose yra ir daug kitų kultūrinių įdomybių, kaip antai rašytojos Žemaitės muziejus, Reginos ir Justino Jonušių tautodailės ir etnografijos muziejus, Leonardo Černiausko meno galerija-kūrybinės dirbtuvės, buvusiam dvaro svirne eksponuojama Užgavėnių kaukių kolekcija, Šventorkalnio ir Pilies salos archeologiniai radiniai – įrankiai ir buities dirbiniai.

Šventės

Pagrindinė metų šventė yra Užgavėnės, švenčiamos vasario arba kovo mėnesį ir vienijančios regiono istoriją, vietos tradicijas, papročius, rankdarbius ir kulinarinį paveldą. Anksčiau per Užgavėnės kaimai virsdavo „persirengėlių vaidinimais“, todėl šventėje naudojamos kaukės atspindi turtingą kultūrinį paveldą, kuriuo didžiuojasi visas regionas.

Tradicinė buriotojų šventė, Platelių regata, sutraukia daugybę buriotojų, todėl vienas įspūdingiausių rugpjūčio mėnesio reginių yra jachtomis baltuojantis ežeras. Galima paminėti ir kitas šventes: vasaros saulėgrįžą švenčiamas Jonines, didžiąją Žemaičių Kalvarijos bažnytinę šventę ir plaukimo maratoną, kurio metu netgi vyksta dvikovos ant vandenyje plūduriuojančio rąsto! ■

